

OORLOG IN DE LUCHT DEN HAAG 1940-1945

De oorlogsdreiging vanuit nazi-Duitsland was al jaren voor de oorlog zo reëel, dat particulieren en later ook de gemeente zich vanaf 1934 bezighielden met de bescherming van de bevolking tegen luchtaanvallen. Zij legden schuilkelders aan en gaven voorlichting aan de bevolking over verduistering van woningen en het gebruik van gasmaskers; tijdens de oorlog speelden ze een belangrijke rol bij de hulpverlening na luchtaanvallen. In 1939 besloot de gemeenteraad tot aanschaf van eigen luchtafweergeschut.

De angst voor een luchtoorlog bleek niet ongegrond, want de regeringsstad heeft er vijf volle jaren hevig onder geleden. Verspreid over de stad vonden honderden incidenten plaats: bommen, mijnen, mitrailleurbeschietingen, mislukte V2-lanceringen, en natuurlijk de rampzalige geallieerde bombardementen op het Centraal Bevolkingsregister in Huize Kleykamp (tegenover het Vredespaleis, 11-4-1944) en op het Bezuidenhout (3-3-1945). Door het oorlogsgeweld kwamen

1200 mensen om het leven. Daarbij kwam de enorme materiële schade, mede doordat in verband met de Atlantikwall duizenden huizen zijn gesloopt of volkomen onttakeld.

Het gedetailleerde boek beschrijft de feiten en de locaties, maar laat ook in talrijke afbeeldingen zien waar de gaten in de stad vielen en hoe die gaten na de oorlog zijn opgevuld. Opvallende verschillen in bouwstijl in één straat zijn hier vaak op terug te voeren.

De auteurs Henk Ambachtsheer en Corien Glaudemans hebben een belangrijke bijdrage aan de Haagse geschiedschrijving geleverd.

Oorlog in de lucht - Den Haag 1940-1945, Henk Ambachtsheer en Corien Glaudemans, uitg. De Nieuwe Haagsche 2019, 284 blz., ISBN 978-94-6010-086-4, € 29,95

René Vlaanderen

*Kiplaan toen**Kiplaan nu**Laan van Nieuw Oost-Indië toen**Laan van Nieuw Oost-Indië nu**Bankastraat toen**Bankastraat nu*

GESIGNALEERD

Het boek *Schuilen in Den Haag* (uitg. De Nieuwe Haagsche 2017) toont hoe publieke en private organisaties en personen zich in de periode 1948-1989 voorbereidden op een derde wereldoorlog. Van de militaire bouwwerken, openbare schuilplaatsen en regeringsnoodzetels is heel wat bewaard gebleven. Dit behoort nu tot het cultureel erfgoed van de stad.